

PRÁVO DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ

DATABÁZOVÉ PRÁVO

verze 1

© Ivo Telec, 2006

TEMATICKÝ OBSAH

1. Účel, povaha, zásady, prameny
2. Pojmové znaky
3. Investice
4. Pořizovatel
5. Předmět, druhy
6. Vznik a trvání práva, obsah práva
7. Zákonné licence
8. Obchody
9. Souběhy právní ochrany

ÚČEL

- **Podpořit a chránit hospodářské investice do systémů ukládání a zpracování informací na trhu služeb**
 - ✘ zmaření nebo zneužití zejm. v digitálním prostředí telekomunikačních sítí
- **Investice**
 - = podstatný vklad do obsahu DTB
 - ☞ zhodnocení investice 😊

ÚČEL V EVROPSKÉM SPOLEČENSTVÍ

- **Nebránit volnému pohybu zboží nebo služeb databází a služeb on-line v rámci ES**

**sladění práva duševního vlastnictví
směrnicí**

DVOJÍ SOUKROMÉ PRÁVO K DATABÁZI

1. Zvláštní právo databázové

povahově **samostatné**
ochranné právo

§ 88 - 94 a. z.,
dále přiměřeně taxativně ust.
práva autorského pro
pořizovatele

2. Autorské právo databázové

nedílná **součást** práva
autorského
k databázovému
autorskému dílu

§ 2/2, 5 a. z.

1. ochrana **obsahu** DTB zvláštním právem **databázovým** *sui generis*

×

2. ochrana **struktury** jedinečně nebo původně vytvořeného databázového souborného díla
co do:

i. **způsobu výběru** prvků

ii. **uspořádání obsahu** výtvoru

právem autorským

×

jen spojení děl

×

3. ochrana **jednotlivých prvků** zařazených do DTB

např. právem osobnostním, právem autorským aj.

SEBRANÉ A ZAŘAZENÉ PRVKY

- **Jednotlivé prvky**, na sobě nezávislé
 1. **autorská díla**, *např. fotografická*
 2. **údaje**, *např. osobní*
 3. **jiné prvky**, *např. jiné předměty práv duševního vlastnictví, předměty práva osobnostního, oděvy, sbírkové předměty nebo úřední prvky, např. předpisy, judikáty, veřejné listiny aj.*

INVESTICE

- **Právní doktrína, mezinárodní smlouvy, judikatura**

doktrinárně:

= alespoň **potencionální majetková hodnota**, která má **přímý nebo nepřímý hospodářský přínos s nadějí na budoucí výnosy**, a to **bez ohledu na její právní povahu** a na to, zda je **způsobilým předmětem soukromoprávního obratu**

MEZISTÁTNÍ PRÁVNÍ OCHRANA INVESTIC

- **Dvoustranné mezistátní smlouvy o ochraně investic**
např. Dohoda mezi USA a ČSFR a vzájemné podpoře a ochraně investic (1991) (č. 187/93 Sb.)
vč. duševního vlastnictví
- **Úmluva o řešení sporů z investic mezi státy a občany druhých států (1965)** (č. 420/92 Sb.)
 - správce úmluvy *Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj*
 - *Mezinárodní středisko pro řešení sporů z investic*
- **MF: český správní úřad pro ochranu zahraničních investic**

Z DĚJIN

■ Svět

[1994] [Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví]

1996 - příprava Úmluvy o duševním vlastnictví ve vztahu k databázím

[1996] [Smlouva WIPO o právu autorském]

■ ES

1996 směrnice o právní ochraně databází

■ Československo

[1990] [Dohoda o obchodních vztazích mezi vládou Čs. fed. rep. a vládou USA]

■ Česko

2000 autorský zákon

POVAHA PRÁVA

- **Zvláštní právo pořizovatele DTB, *sui generis***
 - ✗ právo autorské a práva související
- **Absolutní nehmotné majetkové soukromé právo**
 - ex lege a erga omnes*
 - ✗ ne osobní právo
- **Ochranné právo dočasné**

- **Disponibilní (zcizitelné) vč. děditelnosti**
 - ⓧ právo autorské k uměleckým nebo vědeckým DTB (autorským dílům souborným)

- **Investiční (hospodářské) právo duševního vlastnictví**
 - ⓧ **tvůrčí práva duševního vlastnictví**
např. právo autorské nebo výkonných umělců

ZÁSADY

1. ochrana **databázovosti** (*dataseness*)
= ochrana DTB jako takové
 × ochrana **jednotlivých sebraných prvků**
 např. osobních údajů
2. ochrana **hospodářské investice** (vkladu)
3. **neformálnost vzniku práva**
4. **neformálnost trvání ochrany**
5. **dočasnost ochrany**
6. **nevykloučení souběhu ochrany**
např. s právem proti nekalé soutěži, s právem autorským, právem obchodního tajemství

ZDROJE PRÁVNÍCH NOREM

■ Komunitární

1. Smlouva o založení Evropského společenství (č. 44/04 Sb. m. s.)
2. směrnice EP a Rady 96/9/ES z 11. 3. 1996 o právní ochraně databází (Úř. věst. č. L 077. 27. 3. 1996, s. 20)

■ České vnitrostátní

1. čl. 11/1-4 LZPS
2. z. č. 121/00 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon)

VĚCNÁ PŮSOBNOST ZÁKONA

- **České DTB**
 - ✓ pořizovatel bydlíštěm nebo sídlem v Česku

- **Zahraniční (cizí) DTB na území Česka dle:**
 1. **zaručené vzájemnosti**, podpůrně dle
 2. **prvního zveřejnění cizí DTB v Česku**

- ✗ ochrana zahraniční investice dle dvoustranných mezinárodních smluv o ochraně investic

- ✗ ochrana práva pokojně užívat majetek dle čl. 1 *Dodatkového protokolu k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod (1952)* (č. 209/92 Sb.)

PODMĚT

- **Pořizovatel** databáze = původní vlastník DTB
 1. člověk (fyzická osoba)
 2. právnická osoba,
která
 - i. na svou **odpovědnost** (o své vůli, iniciativě a na své nebezpečí) pořídila DTB
 - ii. k jejímuž **podnětu**, *např. na objednávku i tzv. na klíč*, tak zhotovil jiný, *viz hospodářský investor*
srv. též filmový producent
- × **subdodavatel**
- × **odvozený vlastník DTB**, *viz právní nástupce, např. kupec, dědic*
- × **odvozený licencionář**

PŘEDMĚT

- **Účelová legální definice** § 88/1 a. z.
= **soubor** (funkčně) **nezávislých** (samostatných)
 1. **autorských děl**, *např. fotografických, slovesných*
 2. **jiných prvků**, *např. osobních, inventárních či archivních údajů, oděvů, starožitností*
 3. **systematicky** (logicky, věcně),
např. abecedně, vzestupně nebo sestupně,
nebo **metodicky** (cíleně) uspořádaných
a **jednotlivě** přístupných
 - i. *elektronicky, např. v telekomunikační síti*
 - ii. *jinými prostředky, např. listinně, věcně,*
bez ohledu na formu vyjádření

a bez ohledu
na **veřejnoprávní** nebo **jiné**
soukromoprávní režimy, *např. ochrany*
osobnosti, osobních údajů, archivnictví,
sbírek muzejní povahy, veřejných rejstříků
a sbírek jejich listin, Sbírky zákonů, Sbírky
rozhodnutí a stanovisek aj.

LEGÁLNÍ POJMOVÉ ZNAKY

1. **nehmotný výsledek investiční činnosti** (vkladu)
2. **výsledek investice** do pořízení, ověření nebo předvedení **uspořádaného obsahu** bez ohledu na druh metody nebo vyhledávacího systému
3. **kvalitativní nebo kvantitativní podstatnost** investice (financí, času, práce, energie)
4. **nezávislost** uspořádaných **prvků** (oddělitelnost bez dotčení obsahu) a jejich **jednotlivá přístupnost** v systému

➤ **zvláštní soukromé právo k databázi**

1. kvalitativně, *viz vyčíslitelné prostředky*
2. kvantitativně, *viz duševní úsilí*

podstatná investice (vklad) do

- i. **pořízení**, *tzn. do vyhledání již existujících prvků, jejich shromáždění a uspořádání*
- ii. **ověření**, *např. do aktualizace, prověření správnosti nebo spolehlivosti údajů*
- iii. **předvedení**, *např. zkušebního,*

obsahu DTB bez ohledu na právo autorské

PODSTATNÁ INVESTICE

- *Substantial investment*
do pořízení, ověření nebo předvedení obsahu DTB **jako takové**
- ✗ investice do **jednotlivého** zařazeného prvku
např. do vytvoření jednotlivé fotografie nebo napsání slovníkového hesla, do získání adresy, sebrání výzkumných údajů, koupě obrazu nebo do výměny sbírkového předmětu

- **Podstatnost investice (vkladu)**

PŘÍKLAD 1: SEZNAM ZÁKAZNÍKŮ

Elektronický soubor údajů o zákaznících, abecedně uspořádaný dle druhů koupeného zboží, s přístupem ke každému jednotlivému údaji, vzniklý podstatnou investicí obchodníka do pořízení seznamu, spočívající ve zhotovení a zprovoznění informačního systému na jeho objednávku

PŘÍKLAD 3: DOKUMENTACE NOVÉHO ZPŮSOBU LÉČBY ©

Původní vědecký listinný a elektronický soubor
vědecky popsaných

a **uspořádaných** výsledků víceleté výzkumné
činnosti s cílem vyřešit grantový projekt nového
způsobu léčby viru H_6PN ,

spolufinancovaný z veřejných prostředků

na základě veřejné soutěže ve výzkumu a vývoji,

s **přístupem** ke každému jednotlivému údaji,

vzniklý **podstatnou investicí** do jeho **pořízení**

a průběžného **ověřování** příjemcem podpory

PŘÍKLAD 2: SBÍRKA POEZIE ©

Jedinečný soubor literárních děl
s názvem „*Vítr v dolině*,“
vytvořený uspořadatelovým literárním
výběrem a uspořádáním drobných básní
různých českých básníků
s přístupem ke každé z básní jednotlivě,
vzniklý podstatnou investicí nakladatele
do pořízení sbírky a určený k prodeji
v knižní podobě ve vazbě v imitaci kůže

PŘÍKLAD 4:

BIBLE

Autorskoprávně volný jedinečný **soubor** autorskoprávně volných **literárních děl** různých autorů,
vytvořený vybráním a uspořádáním anonymními spoluuspořadateli,
s kvalitativně a kvantitativně **podstatným vkladem pořizovatele**,
mající obecný i náboženský význam a určený k poučení o životě,
veřejnosti **zpřístupňovaný** zejména knižně, elektronicky nebo přednesem, cele i po částech,

s přístupem ke každému jednotlivému
zařazenému dílu,

a to v překladech anonymních nebo známých
překladatelů, které jsou autorskoprávně volnými
literárními díly,

anebo literárními díly, k nimž trvají majetková
autorská práva překladatelů,

**zvláštním právem pořizovatele databáze nechráněný
soubor z důvodu zhotovení dříve než před rokem
1995 ☒**

Ročník 2006

SBÍRKA MEZINÁRODNÍCH SMLUV

ČESKÁ REPUBLIKA

Částka 9

Rozeslána dne 10. února 2006

Cena Kč 35,-

OBSAH:

22. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o přístupu České republiky k Úmluvě o zřízení Evropské organizace pro jaderný výzkum
23. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o sjednání Dohody mezi vládou České republiky a vládou Slovenské republiky o dočasné úpravě užívání pozemků ve vlastnictví Slovenské republiky, které se nacházejí v katastrálním území Hodonín v České republice

22

SDĚLENÍ

Ministerstva zahraničních věcí

Ministerstvo zahraničních věcí sděluje, že dne 1. července 1953 byla v Paříži přijata Úmluva o zřízení Evropské organizace pro jaderný výzkum.

Listina o přístupu České a Slovenské Federativní Republiky k Úmluvě byla uložena u generálního ředitele Organizace spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu, depozitáře Úmluvy, dne 20. prosince 1991.

Úmluva vstoupila v platnost na základě svého článku XVIII odst. 1 dne 29. září 1954. Pro Českou a Slovenskou Federativní Republiku vstoupila Úmluva v platnost na základě odst. 2 téhož článku dne 20. prosince 1991.

Listina o přístupu České republiky k Úmluvě byla uložena u generálního ředitele Organizace spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu, depozitáře Úmluvy, dne 30. července 1993 a téhož dne vstoupila Úmluva v platnost i pro Českou republiku.

Anglické znění Úmluvy a její překlad do českého jazyka se vyhláší současně.

VĚSTNÍK

ÚŘAD PRŮMYSLOVÉHO VLASTNICTVÍ

Q-1160/A

část A

ústřední knihovna
právníké fakulty MU
Brno

vynálezy

užitné

vzory

topografie

průmyslové

vzory

dodatková

ochranná osvědčení

ISSN 1211 - 4197 / 11. 1. 2006 - ročník 2006

1

NEJVYŠŠÍ
SOUD
ČESKÉ
REPUBLIKY

1/2006

ročník
LVIII

SBIŘEK
SOUDNÍCH
ROZHODNUTÍ
A STANOVISEK

OBSAH:

Rozhodnutí ve věcech trestních

Advokátní tarif	č. 2
Náhrada nákladů za obhajobu	č. 4
Nedovolená výroba a držení omamných a psychotropních látek a jedů	č. 1
Postoupení věci jinému orgánu	č. 6
Právní moc rozhodnutí	č. 6
Rozhodnutí nejvyššího státního zástupce	č. 6
Řízení o stížnosti pro porušení zákona	č. 6
Úmysl nepřímý	č. 3
Úvěrový podvod	č. 5
Zastavení trestního stíhání	č. 6
Zmocněnec poškozeného	č. 2

Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Konkurs	č. 9
Náhrada škody	č. 6
Náhrada škody z pracovního poměru zaměstnavatelem	č. 10
Obchodní společnost	č. 7
Podmínky řízení (způsobilost být účastníkem řízení)	č. 10
Příslušenství pohledávky	č. 5
Směnky	č. 8
Soudní poplatky	č. 1
Vlastnictví (církevní restituce)	č. 4
Výkon rozhodnutí (excindační žaloba)	č. 3
Výkon rozhodnutí (exekuce)	č. 2

9/2005

13. ROČNÍK / 5. KVĚTNA

ČASOPIS PRO VŠECHNA PRÁVNÍ ODVĚTVÍ

PRÁVNÍ ROZHLEDY

Ustřední
právník
C-1332

REDAKČNÍ RADA

JUDr. Petr Bohata
Prof. JUDr. Dušan Hendrych
Doc. JUDr. Vladimír Kratochvíl
JUDr. Tomáš Linhart
JUDr. Jindřiška Munková
Doc. JUDr. Stanislav Plíva
Doc. JUDr. Pavel Šámal
JUDr. Ivana Štenglová
Prof. JUDr. Jiří Švestka
Doc. JUDr. Helena Válková
Prof. Dr. Rainer Arnold

Z OBSAHU

Z. Králíčková, **Vyživovací povinnost rodičů k dětem v náhradní péči** str. 305

J. Malíř, **Slučitelnost Smlouvy o Ústavě pro Evropu s Ústavou Francouzské republiky** str. 319

M. Úzsák, **Právní úprava předběžných opatření v civilním procesu a některé úvahy se zřetelem k zákonu č. 59/2005 Sb.** str. 327

M. Petr, **K účinkům nařízení ES v České republice** str. 331

Nejvyšší soud České republiky: **Dodatečné odhalení padělku jako důvod pro obnovu řízení** str. 336

Vrchní soud v Praze: **Zajišťovací směnka, důvod zajištění, identita námitky zajištěné pohledávky** str. 339

SRN; Spolkový soudní dvůr: **Analýza DNA provedená bez vědomí osoby poskytující vzorek a uznatelnost jejích výsledků v odpůřčí žalobě na popření otcovství** str. 340

STRANY 305–342

DRUHY DATABÁZÍ

- **Tvůrčí (autorské)**

= **vždy** předmět
práva
databázového

= předmět práva
autorského

= autorské dílo
souborné ©

- **Běžné**

= předmět **pouze**
práva
databázového

1. **umělecké**

vč. literárních, *např.*
výstavy, antologie,
sebrané spisy, koláže,
slovníky, katalogy,
encyklopedie
vč. tezurů
a rejstříkových
systémů aj.

2. **vědecké**

např. sebrané
a uspořádané
sociologické údaje

- **Elektronické, *např. elektronická kartotéka pacientů***
 - ☛ **zákaz rozmnožování i pro osobní potřebu, *srv. též u počítačových programů***
- **Listinné aj. hmotné, *např. lístkovnice***

■ Soukromoprávní

např. rejstřík předmětů ochrany, k nimž kolektivní správce spravuje práva, seznam členů spolku apod.
veřejně přístupné ✕ nepřístupné

■ Veřejnoprávní (úřední)

např. matrika a její knihy narození, manželství a úmrtí, obchodní rejstřík a jeho sbírka listin, seznam advokátů, Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek, Sbírka zákonů aj.

veřejně přístupné ✕ za určitých předpokladů, *např. při prokázání právního zájmu*

UMĚLECKÉ A VĚDECKÉ DATABÁZE ©

- **Výtvor** (autorské dílo souborné)
 1. **jedinečný**
 2. **pouze původní** (vlastní duševní výtvor autora), *srv. též u počítačových programů a fotografií*
- **Např.** telefonní seznam „*Zlaté stránky*“ ©
- **Uspořadatel** (editor) autorem souborného díla

■ Zaměstnanecké ©

- skutečné

■ Objednávkové ©

- smyšlené (fiktivní)
zaměstnanecké

*„něco se zákonem
považuje za něco,
čím ve skutečnosti
není“* ➔ **zákonná
smyšlenka (fikce)**

ÚPRAVA OBSAHU

■ Podstatný vklad do obsahu

1. kvalitativní, *např. odbornostní, personální*
2. kvantitativní (množstevní), *např. časový, finanční, energetický*

= **úprava obsahu DTB:**

- i. doplnění
- ii. zkrácení aj. úprava

☛ **nový běh trvání 15 leté zákonné ochranné doby k takto zhodnocené vplynuvší DTB, např. k nové verzi 2.3 elektronické kartotéky**

Z JUDIKATURY

- **SD ES** v Lucemburku ve 4 věcech (2004)
(pramen cit. v závěru)

Vklad spojený s pořízením obsahu databáze je nutno chápat jako označení prostředků vynaložených na vyhledání existujících prvků a jejich shromáždění v databázi. Nezahrnuje prostředky použité na vytvoření prvků tvořících obsah databáze.

Pokud pořizovatel sám zpřístupní obsah databáze veřejnosti, zvláštní právo ochrany databází mu nedovoluje bránit třetím osobám ve vyhledávání jednotlivých údajů. Tato okolnost však nemá vliv na právo pořizovatele zakázat vytěžování nebo zužitkování celé databáze nebo podstatné části jejího obsahu.

VZNIK PRÁVA

- **Neformální vznik práva**

právotvorná skutečnost = **pořízení DTB**

podstatnou investicí

s právním důsledkem

vzniku zvláštního subjektivního práva

k DTB

a civilního statusu pořizovatele DTB

TRVÁNÍ PRÁVA

- **Trvání po dobu určitou 15 let od**
 1. **pořízení (vzniku) DTB**
 2. **zpřístupnění obsahu DTB v době 15 let od pořízení,**

a to se vždy novým během trvání ochranné doby po každém podstatném vkladu do DTB pro vplynuvší DTB

OBSAH

DATABÁZOVÉHO PRÁVA

1. majetkové právo vytěžovat obsah DTB
= právo přepisu obsahu DTB na jiný
podklad, *např. z pevného disku počítače
na disk CD-ROM*
2. majetkové právo zužitkovat obsah DTB
zpřístupněním veřejnosti **taxativně:**
 - i. rozšiřováním rozmnoženin DTB
 - ii. pronájmem DTB
 - iii. spojením on-line aj. způsobem přenosu
obsahu DTB

VÝKON PRÁVA

- **Zákaz výkonu zvláštního práva k DTB
i práva autorského k DTB**
 - ✗ **dobrým mravům**
 - ✗ **oprávněným zájmům jiných** § 3/2 o. z.

- **Zákaz zneužití dominantního postavení
pořizovatele DTB nebo uspořadatele umělecké
nebo vědecké DTB**

§ 11 z. 143/01 Sb., o ochr. hos. sout.

DOVOLENÉ OMEZENÍ PRÁVA

- **Opakované a systematické vytěžování nebo zužitkování nepodstatných částí DTB**
- **Jiné jednání,**
a to:
 1. **běžné**
 2. **přiměřené**
 3. **bez újmy** oprávněným, osobním nebo majetkovým, resp. obchodním aj. hospodářským, **zájmům** pořizovatele

DRUHY DATABÁZOVÝCH LICENCÍ

- Smluvní úplatné nebo bezúplatné
- Zákonné bezúplatné
- ✗ ne nucené licence

BEZÚPLATNÉ ZÁKONNÉ LICENCE

- **Zákonem dovolená omezení práva**
- **Předmětem pořizovatelem již zpřístupněné DTB**
- **Dovoleno oprávněnému uživateli**

- **Účelové druhy**
 1. **pro osobní potřebu oprávněného uživatele**
 2. **vědecká nebo (názorně) vyučovací s uvedením pramene a v rozsahu odůvodněném účelem**
 3. **omezená úřední:**
 - i. **veřejná bezpečnost**
 - ii. **řízení soudní nebo správní**

4. K vytěžování nebo zužitkování oprávněným uživatelem 😊

kvalitativně (zanedbatelně významné) nebo kvantitativně (dle rozsahu části k rozsahu celku) **nepodstatné části** obsahu zpřístupněné DTB bez ohledu na účel užití, a to:

a. běžně a přiměřeně

✘ systematicky či opakovaně

b. bez újmy oprávněným zájmům pořizovatele

c. bez újmy autorovi nebo vlastníku práv souvisejících k obsaženým autorských dílům aj.

- ✓ zákonné licence dovolené autorským zákonem o právu autorském

- **Třístupňový test** (*three-step-test*) § 94 a 29/1 a. z.
 1. **zvláštní zákonný případ omezení** majetkového práva databázového i autorského a **zákaz výkladu** tohoto omezení způsobem **potencionálně**:
 2. **narušujícím běžný výkon** práv databázových nebo autorských
 3. **neospravedlnitelně na újmu oprávněným** osobním (morálním) nebo majetkovým **zájmům** pořizovatele nebo autora

DATABÁZOVÉ OBCHODY

- Licenční
- Převodní
- Zástavní
- Leasingové aj.

OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ

- Souběh práva databázového s právem obchodního tajemství
- DTB nebo její jednotlivé prvky obsahem obchodního tajemství

NEKALOSOUTĚŽNÍ OCHRANA

- Zásah do práva databázového v soutěžní situaci
v jednočinném souběhu (*uno acto*)
se soukromoprávním deliktem nekalé soutěže
- Neoprávněná soutěžní výhoda
zneužití cizí investice
 - ☛ neoprávněně nižší náklady

LITERATURA

Kříž, Holcová, Kordač, Křest'ánová, Autorský zákon a předpisy související. Komentář. Praha 2005.²

Leščinský, Právní ochrana databází. Praha 2003.

Rees, Chalton (ed.), Database Law. Bristol 1998.

Tůma, K pojmovým znakům a trvání zvláštního práva pořizovatele databáze ve světle judikatury Evropského soudního dvora. Práv. rozhl., 2006/1, s. 16 an.

JUDIKATURA

Rozsudky SD ES v Lucemburku

ve věcech předběžných otázek

finského, britského, švédského a řeckého soudu

sp. zn.: C-46/02, C-203/02, C-338/02, C-444/02

z 9. 11. 2004

Soud. judik., 2005/8, s. 302 an.

